

**FRANK
EN WIJ**

JULIA CLAIBORNE JOHNSON

FRANK EN WIJ

of de avonturen
van een wonderlijk
jongetje

Vertaald door Elise Kuip

Ambo | Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 3370 5

© 2016 Julia Claiborne Johnson.

Published by arrangement with HarperCollins Publishers.

© 2016 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam en Elise Kuip

Oorspronkelijke titel *Be Frank With Me*

Oorspronkelijke uitgever Harper Collins

Omslagontwerp Janine Jansen

Omslagillustratie © Jake Olson / Trevillion Images

Foto auteur © Christa Parravini

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor
Chris, Will en Coco,
die me iedere dag weer aan het lachen maken

en

Eileen Schnurr,
die dit geweldig had gevonden

PROLOOG

Februari 2010

De stationwagen was tijdens de brand ontploft, dus Frank en ik gingen met de bus naar het ziekenhuis. Toen ik zei dat een taxi twee keer zo snel zou zijn, antwoordde Frank: 'Ik ga alleen met mijn moeder met de taxi. Jij bent mijn moeder niet, Alice.'

Dat was een feit. En als het joch zich eenmaal aan een feit had vastgeklampt liet hij zich geen praktische zaken meer aanpraten. 'Goed,' zei ik. 'Dan nemen we de bus.'

We zaten nog maar net in de bus toen Frank opmerkte: 'Iedereen staart naar me.'

'Nou en? Je bent leuk om naar te kijken.' Ook dat was een feit. Frank was knap op de engelachtige manier die wel vaker voorkomt bij tienjarige jongetjes: een roze, blanke en gladde huid, reusachtige donkere ogen met belachelijk lange wimpers, een neus met een handjevol sproeten. Hij had rood haar, maar niet van dat feloranje krullende haar dat kinderen op hun vierde rolletjes in televisiereclames oplevert en ervoor zorgt dat er, als ze eenmaal zijn uitgegroeid tot bleke, papperige elfjarigen, niemand met ze wil spelen in de speeltuin. Franks haar had de natuurlijke roodbruine kleur van een Ierse setter die je in het echt bijna nooit ziet, glanzend, glad en dik, en het viel op zo'n manier over zijn voorhoofd dat het leek of er net buiten beeld permanent een stylist klaarstond om het perfect in model te houden. In de begintijd

van de technicolor zouden castingdirectors een moord voor hem hebben gedaan.

Maar onze medepassagiers waren niet onder de indruk van Franks uiterlijk, zeker niet in een plaats als Hollywood, waar superknappe kinderen zo gewoon zijn dat ze zelfs in de stadsbus zitten. Nee, mensen staarden naar hem vanwege zijn kledingstijl. Voordat we die ochtend waren vertrokken had hij zijn haar in de lak gezet, waardoor hij nu leek op een kinderversie van Rudolph Valentino, en zich gehuld in een overhemd met vadermoordenaarsboord, een witte stropdas en een wit vest, een jacquet met bijbehorende pantalon en slobkousen. En hij had een hoge hoed opgezet, die hij tijdens onze rit naar het ziekenhuis op zijn knieën liet balanceren, want, zoals hij de chauffeur had uitgelegd toen deze zijn hoed bewonderde: ‘Een echte heer neemt binnenshuis zijn hoed af.’

Ik was de enige in de bus die begreep wat een opoffering het voor hem was om die hoed af te zetten. Zodra hij het huis uit stapte moest Frank er tiptop uitzien, knoopjes dicht, riem vast en hoed op, zelfs als het veertig graden was. Iedere medewerker in de geestelijke gezondheidszorg, geschoold of niet, zou zijn manier van kleden bestempelen als ‘ongepast voor het seizoen’, terwijl mensen die verstand hadden van mode het als ‘stijlvol’ zouden typeren.

‘Alice, kun je ervoor zorgen dat die starende mensen ophouden met staren?’ vroeg hij.

‘Nee, dat kan ik niet,’ zei ik. ‘Doe je ogen maar dicht, dan zie je ze niet.’

Hij deed wat ik zei en legde zijn hoofd tegen mijn schouder. Ik wilde bijna een arm om hem heen slaan, maar ik kon mezelf net op tijd tegenhouden. Toen hij tegen me aan leunde ving ik een zweem brandlucht op, met daarin mogelijk een vleugje zwavel. Frank rook meestal naar een mengeling van lavendel, rozemarijn en een beetje jongenszweet, dus ook al was het vuur er niet in ge-

slaagd Franks kledingkast te bereiken, ik vermoedde dat de rook zijn kleding wel had weten te beroeren. Al zijn outfits zouden naar de stomerij moeten. Daar mocht ik wel een busje voor huren.

‘Ze staren naar je omdat ze het niet gewend zijn zo’n chic gekleed jongetje in zo’n rauwe omgeving te zien,’ voegde ik eraan toe.

‘Maar ik ben toch ook in de rouw?’ zei hij. Hij ging rechtop zitten en draaide zijn gezicht mijn kant op, maar hield zijn ogen stijf dicht.

‘Je moeder komt er wel weer bovenop,’ zei ik. Ik hoopte dat ik niet loog. ‘Overigens, ik had het over rauw, het tegenovergestelde van deftig. Dat spel je als r-a-u-w. Niet over rouw als in verdriet. Dat spel je als r-o-u-w.’

‘Ik ben niet goed in spellen.’

‘Iedereen is ergens anders goed in.’

‘Waarschijnlijk was Albert Einstein ook niet goed in spellen,’ zei Frank, en hij kroop weer tegen me aan. ‘Een slechte speller met een afgrijselijk handschrift. Ondanks deze tekortkomingen won Albert Einstein in 1921 de Nobelprijs voor de natuurkunde. Denk je dat Einsteins moeder zich zorgen maakte over zijn spelling en handschrift?’

‘Waarschijnlijk wel,’ antwoordde ik. ‘Dat doen moeders. Het is hun taak om over details te zeuren, toch?’

Toen Frank geen antwoord gaf, besepte ik dat hij in slaap was gevallen. Ik was blij toe. Het was een lange rit en hij sliep bijna nooit. Hij moest wel uitgeput zijn. Ik in ieder geval wel. En dat zou het trotseren van wat we in het ziekenhuis zouden aantreffen er niet makkelijker op maken. Na de brand hadden ze Franks moeder drie dagen opgenomen om haar mentale gesteldheid in de gaten te houden.

Franks moeder was M.M. Banning, de beroemde literaire kluiszener.

Lang voor haar roem of kluisenaarschap had Franks moeder,

oftewel mijn baas, de negentienjarige versie van M.M. Banning, een meisje uit een onbeduidend stadje in Alabama dat haar studie niet had afgemaakt, *Pitched* geschreven, een roman die haar nog voor haar twintigste een Pulitzer en een National Book Award had opgeleverd. Het werd een van die zeldzame boeken – er zijn er hooguit een paar – waarvan dertig jaar na de eerste uitgave jaarlijks nog altijd zo'n miljoen exemplaren worden verkocht. *Pitched* ging over een knappe, mysterieuze en naamloze honkballer die de wereld betoverde en vervolgens krankzinnig werd. Het verhaal was kort, eenvoudig geschreven, en aan het einde ging er iemand dood – een magische combinatie, die het boek een vaste plaats op de leeslijst van iedere middelbare school in Amerika had opgeleverd. In de loop der tijd werd het boek ook een graadmeter voor rampspoed, een handig symbool voor iedereen die een verhaal over een mislukte atleet of andere gekwelde geest wilde vertellen. Een exemplaar van *Pitched* op het nachtkastje van een personage vertelt het publiek direct dat het foute boek is.

Voor zover bekend had M.M. Banning na *Pitched* geen woord meer geschreven.

DEEL I

Wie is Frank?

Juni 2009

1

‘Mimi is nogal opvliegend,’ vertelde Isaac Vargas me toen hij vroeg of ik naar Californië wilde om voor M.M. Banning te werken terwijl zij haar langverwachte tweede roman schreef. Op dat moment werkte ik een jaar als zijn assistent bij de uitgeverij in New York die eind jaren zeventig haar literaire bestseller had uitgegeven. Als beginnend redacteur had meneer Vargas *Pitched* uit een stapel ongevraagde manuscripten getrokken en sindsdien was hij M.M. Bannings redacteur. In theorie dan, want na dat eerste manuscript was er niets meer verschenen om te redigeren. Hij had zelfs nauwelijks contact met haar gehad. Tot M.M. Banning hem belde had meneer Vargas haar voor het laatst gesproken toen ik nog niet eens was geboren.

‘Mimi zit nogal omhoog. Ze moet deze roman schrijven, en snel,’ legde hij uit. Ze zocht iemand om haar te helpen met de computer en voor het huishouden te zorgen tot het boek klaar was. ‘Ze heeft een slimme en bekwame assistente nodig, iemand die we kunnen vertrouwen. Ik dacht gelijk aan jou, Alice.’

Dat was een hoop informatie. *Pitched* was mijn moeders favoriete boek aller tijden geweest. Als ik mijn ogen sloot zag ik het exemplaar uit haar tienerjaren nog steeds voor me. Ze had de paperback zo vaak doorgebladerd dat de kaft wel van stof leek. De vergeelde pagina’s waren hard geworden en er ontbraken

kleine driehoekjes op de plekken waar de broos geworden ezelsoren die ze erin had gevouwen waren afgebroken. De tekst achterop luidde: *Een gevoelig werk dat een ongelofelijk inzicht biedt, een schrijfster met een schokkend talent. Een van de belangrijkste stemmen van deze en elke andere generatie. Al bij verschijning een klassieker!*

Daaronder stond een foto van de jonge M.M. Banning. Door het kortgeknipte, vuurrode haar, de grote, chocoladebruine ogen vanachter een zware, mannelijke bril en het gebreide vest waar ze in verdronk leek ze meer op een mager elfjarig jongetje in de kleren van zijn vader dan op een jonge vrouw van bijna twintig. Mijn moeder was zo'n fan van haar dat ze tijdens de eerste jaren op de middelbare school voor Halloween haar vaders gebreide vest en bril stal, zodat ze als M.M. Banning langs de deuren kon. Ik denk dat ze mij met Halloween ook mijn vaders gebreide vest en bril had laten dragen, maar tegen de tijd dat ik naar de middelbare school ging was mijn vader al verdwenen en viel er niets meer van hem te stelen.

'Ha!' zei meneer Vargas toen ik hem over mijn moeder vertelde. 'De grap is dat ik voor die fotoshoot mijn bril en vest aan Mimi heb uitgeleend omdat ze alles wat de stylist bij zich had lelijk vond. Ze vroeg de vrouw die haar haar en make-up deed of ze haar een kort, opgeschoren kapsel wilde geven. "Je wilt een elfjeskapsel," zei die. "Nee. Ik wil op een schrijver lijken," antwoordde Mimi. "Niet op een meisje dat alleen aan de plaatselijke missverkiezing mag meedoen zodat de winnares extra knap lijkt." Toen ik haar vertelde dat ik de foto fantastisch vond, zei Mimi: "Weet je wie die foto afschuwelijk zal vinden? Mijn moeder. Dat vind ik er het leukste aan.'"

'Vond haar moeder hem inderdaad vreselijk?'

'Ik denk niet dat ze hem ooit heeft gezien,' zei meneer Vargas. Hij streek over de stoppels op zijn kin en keek uit het raam. 'Luister, vertel dat van je moeder maar niet aan Mimi. Ze heeft een nogal in-

gewikkelde band met haar fans. En met haar moeder. Waarschijnlijk zou ze soms willen dat ze die roman nooit had geschreven. Dat is waar ook. Heb ik je al verteld dat Mimi een kind heeft? Hij heet Frank. Dit is de eerste keer dat ik iets over hem hoor. Onvoorstelbaar, vind je niet?’

In het voorwoord van de laatste druk van *Pitched*, die ik in de boekwinkel op het vliegveld had gekocht om in het vliegtuig naar Californië te herlezen, opperden wetenschappers allerlei theorieën over wat een van de belangrijkste stemmen van deze en elke andere generatie de mond had gesnoerd. M.M. Banning haatte schrijven. Hield van schrijven, maar haatte recensenten. Vond haar plotselinge, extreme bekendheid verstikkend en wilde ervanaf. Had een schat aan manuscripten aangelegd die na haar dood moesten worden uitgegeven, als het haar niets meer kon schelen wat iemand van haar vond. Had het boek helemaal niet geschreven – het was een soort lange afscheidsbrief, opgesteld door haar briljante, dode broer.

Een mysterieus kind dat ze in haar eentje opvoedde? Daar was niemand mee gekomen.

Op het vliegveld kocht ik ook een notitieboek. De keuze was beperkt, dus ik was veroordeeld tot een roze boekje met op de voorkant een eenhoorn en op de rugzijde een stuk klittenband waar een pakje waskrijtjes aan vastzat. Ik liet de waskrijtjes voor een willekeurig kind achter op de stoel naast me in de vertrekhal. ‘Wie is Frank?’ noteerde ik boven aan de eerste bladzijde terwijl ik op mijn vlucht wachtte.

Trouwens, wie was M.M. Banning? Haar naam was net zo fictief als haar boek, had meneer Vargas verteld. De uitgever had besloten dat de naam die haar was toebedeeld, Mimi Gillespie, niet gewichtig genoeg was. Daarom bedacht ze ‘M.M. Banning’, een naam van onbepaald geslacht die geschikter leek voor een bankdirecteur dan voor een ex-studente. Toen het boek eenmaal in de winkels lag en een succes werd, was Mimi Gillespie zo goed als

dood. Behalve voor meneer Vargas, die zich herinnerde hoe ze was voordat ze bekend werd.

M.M. Banning woonde in Bel Air, in het soort huis dat ik daarvoor alleen in tijdschriften had gezien – de voorgevel was van steen en werd geflankeerd door palmbomen, maar verder was alles van glas. Niet het soort huis dat ik zou kopen als ik een door privacy geobsedeerde beroemdheid was. Ik vroeg me af of M.M. Banning zich als ze's ochtends wakker werd weleens afvroeg hoe ze daar in godsnaam was beland.

Volgens meneer Vargas was het nooit Mimi's bedoeling geweest om in Los Angeles te belanden. Toen ze tweeëntwintig was, vertelde hij, had ze New York verlaten om de verfilming van haar boek in de gaten te kunnen houden. 'Ik blijf maar een paar maanden,' had ze gezegd.

In eerste instantie ging het haar voor de wind. De filmversie van *Pitched* won een armvol Oscars, waaronder die voor het beste scenario, waar zij bij had geadviseerd. Mimi woonde de uitreiking bij aan de arm van de aanstormende acteur die de Pitcher speelde, een oogverblindend knap leeghoofd genaamd Hanes Fuller, die in films vaker wel dan niet met ontbloot bovenlichaam rondliep. De pers noemde hen 'de hedendaagse, omgekeerde Arthur Miller en Marilyn Monroe', omdat zij er met haar bril en gebreide vesten verbluffend gewoontjes uitzag, terwijl hij altijd met zijn borstkas te koop liep.

Op haar drieëntwintigste trouwde ze met de filmster. Op haar vijfentwintigste waren ze gescheiden. In plaats van terug te gaan naar New York verhuisde ze naar het glazen huis en verdween erin. Of probeerde erin te verdwijnen. Nog voordat haar dozen waren uitgepakt hadden M.M. Bannings fanatiekere aanbidders haar al opgespoord en gluurden met hun neuzen tegen het glas naar binnen. *Ik heb uw boek gelezen. Ik begrijp wat u doormaakt. Komt u buitenspelen?*

Om haar publiek op afstand te houden liet M.M. Banning een gepleisterde muur optrekken, afgetopt met prikkeldraad. Buiten de muur loerden fans en een sporadische fotograaf nog steeds naar het huis, hopend op – ja, op wat eigenlijk? Dat de teruggetrokken schrijfster naar buiten zou komen en zich als een of andere literaire yeti zou laten fotograferen? Dat ze zich uiteindelijk zo eenzaam zou voelen dat ze een van de gluurders binnen zou vragen om beste vrienden mee te worden?

Toen de taxi me afzette bij het hek, was ik opgelucht dat er niemand met een verrekijker in de buurt was om me de toegangscode te zien intoetsen: 120 220 00. Zodra het hek openzwaaide, stooft ik naar binnen en liep puffend met mijn tassen de steile oprit op. Voor de deur bleef ik even staan en glimlachte om het ironische *welkom* dat op de kokosmat onder mijn voeten stond. Mijn moeder zou het hebben bestorven van opwinding als ze had geweten dat ik hier was, maar dat ging lastig, want ze was al dood.

‘Alice, Los Angeles is een paradijs,’ had meneer Vargas gezegd toen hij in New York de toegangscode op een post-it krabbelde. ‘Het is niet gek dat mensen zich door die stad laten verleiden. Ben je er ooit geweest?’

‘Nog nooit,’ zei ik.

‘Iedereen moet er minstens één keer naartoe.’

‘Hoe vaak bent u er geweest?’ vroeg ik.

‘Eén keer,’ zei hij. ‘Hoor eens, ik weet dat Mimi bekendstaat als een moeilijke vrouw, maar ik zou je niet laten gaan als ik niet op haar gesteld was. Als ze zichzelf de kans geeft, zal ze van je houden. Laat je in de tussentijd vooral niet door haar weggagen.’

Ik veegde mijn voeten op de mat en rechtte mijn rug. Laat je vooral niet door haar weggagen. Ik oefende mijn glimlach. Zake-lijk, maar vriendelijk genoeg om niet over te komen als Nurse Ratched. Ik mompelde zinnen die ik in het vliegtuig had geoefend. Niemand weet meer over alleenstaande moeders dan ik. Toen ik jong was waren mijn moeder en ik ook met z’n tweetjes... Nee,

dank u wel, ik heb al gegeten in het vliegtuig. Een glas water is prima, dat haal ik zelf wel als u zegt waar... Dit moet Frank zijn! Pas negen? Je ziet er veel ouder uit.

Wist ik veel.

Waarschijnlijk was ik te lang voor de deur blijven staan, want voordat ik kon aanbellen deed de kluizenaarster zelf open en vroeg streng: 'Wie ben jij? Ik hou je al in de gaten via de bewakingscamera's sinds je het hek door bent.'

Ik was zo verrast dat ik naar adem hapte en 'M.M. Banning!' uitbracht, zoals een kleuter 'Kerstman!' zou piepen als ze de vent met zijn rode pak en nepbaard achter het winkelcentrum zou betrapten op het in zijn pauze roken van een sigaret. Eerlijk gezegd weet ik niet of ik haar op straat zou hebben herkend. In de jaren na die omslagfoto was haar haar zo lang geworden dat het in een grijsbruine paardenstaart kon, er was een diepe rimpel tussen haar wenkbrouwen verschenen en haar kaaklijn was slapper geworden. Maar haar ogen waren nog altijd peilloos bruin en zo donker dat de iris en de pupil niet van elkaar te onderscheiden waren. Ze droeg nog steeds een bril en een gebreid vest, maar door dat vest leek ze meer op een bibliothecaresse van middelbare leeftijd dan op een schrijfster. Een wraakzuchtige bibliothecaresse die zwaaide met een mobiele telefoon.

'Hopelijk ben je dat meisje van Isaac Vargas,' zei ze, 'want de politie staat onder mijn snelkiesnummers.'

Ik was niet altijd fan geweest van M.M. Banning.

Als tweedeklasser las ik voor Engels mijn moeders gehavende exemplaar van *Pitched*, en ik geef toe dat ik toen niet begreep waar iedereen zo'n heisa om maakte. 'Ik vind het zo irritant dat die jongen alleen maar "de Pitcher" heet,' klaagde ik tegen haar. 'Waarom heeft hij geen naam?' Mijn moeder antwoordde dat de schrijver dat waarschijnlijk had gedaan om het verhaal algemeen te houden. Het hielp de lezer zich het personage voor te stellen als

zijn eigen broer of zoon. ‘Ik heb geen broer of zoon,’ zei ik. ‘Het helpt mij voornamelijk me het personage voor te stellen als een kan met een handvat.’ Mijn arme moeder. Haar favoriete boek werd afgekraakt door haar enige kind. Tja, wat kan ik daarop zeggen? Alice-uit-de-onderbouw voelde meer voor Jay Gatsby, met zijn stralend witte glimlach, zijn villa en prachtige overhemden.

In mijn derde jaar aan de universiteit herlas ik *Pitched* voor het vak literatuur in de twintigste eeuw, vlak nadat mijn moeder onverwachts was overleden aan een onontdekte hartaandoening. Toen was het een ander boek voor me. Die keer vond ik het hartverscheurend. In de les gaf ik toe dat ik vreselijk had moeten huilen toen ik het boek uit had.

‘Je realiseert je nu vast,’ zei de hoogleraar droogjes, ‘dat het jongeren niet schort aan waardering voor hun jeugd, maar aan waardering voor de literatuur.’

Toen M.M. Banning belde, zat ik aan mijn bureau naast de open deur van meneer Vargas’ kantoor. Ze waren bijna een uur in gesprek. Hij zei weinig meer dan ‘Mm-mmm’, ‘Nee, toch’ en ‘Mimi, wat erg’. Het kwam erop neer dat ze al haar geld was kwijtgeraakt door in zee te gaan met een louche beleggingsadviseur die net levenslang had gekregen omdat hij rijke en ultrarijke Amerikanen had opgelicht. Rond juni stond ze niet alleen op het punt haar huis te verliezen, maar ook de rechten op haar boek, die ze als onderpand had gegeven aan de dure woekeraars die zich aan rijke stinkers voordeden als vermogensbeheerders.

‘Ze hadden een kantoor op Rodeo Drive in Beverly Hills,’ had ze meneer Vargas verteld. ‘Ze stuurden een auto om me op te halen. Er stonden dure meubels. Ik wilde geloven dat ze me konden redden.’ Dat had hij nog het ergst gevonden. ‘Bij de oncoloog van mijn vrouw stonden ook dure meubels,’ had hij tegen me gezegd. Een paar maanden nadat ik voor meneer Vargas was komen werken was zijn vrouw overleden aan alvleesklierkanker. Die herfst ver-

huisde zijn dochter Carolyn naar een dure privé-universiteit aan de westkust. Als klap op de vuurpijl was de uitgever waar hij al sinds zijn afstuderen voor werkte opgekocht door een mediaconglomeraat. Toen M.M. Banning meneer Vargas belde, verwachtte hij min of meer dat het Personeelszaken was met de mededeling dat hij was wegbezuinigd. In plaats daarvan ging het over een tweede boek van M.M. Banning. Het maakte niet uit of het boek goed, slecht of middelmatig was, het zou hoe dan ook een succes worden. Zijn baan was gered, al was het maar voor even. En dan te bedenken dat ze hem belde om zélf te worden gered! Mimi wist het nog niet, maar ze had ons allemaal een reddingslijn toegeworpen.

‘En, hoe ver ben je?’ vroeg hij. Ik dacht dat meneer Vargas iemand aan de lijn had die net wist dat ze zwanger was.

Hij vertelde dat ze had geantwoord: ‘Er staat nog geen woord op papier. Maar ik heb het begin en het midden al bedacht.’

M.M. Banning had twee bijzonder specifieke eisen: een gigantisch voorschot en een assistente die zou worden betaald door de uitgeverij en persoonlijk door meneer Vargas zou worden uitgekozen, want, zo zei ze: ‘Ik heb totaal geen mensenkennis. Zoals jij ooit zo fijntjes opmerkte.’

‘Deze ellende had iedereen kunnen overkomen,’ zei meneer Vargas tegen me.

Mij niet, dacht ik onwillekeurig. Nooit. Daar was ik te voorzichtig voor. Sommige studenten in mijn wooncomplex hadden me misschien eerder saai genoemd, maar ze waren altijd maar wat blij dat ze me konden bellen om hen op borgtocht van het politiebureau te halen zodat hun ouders niet te weten kwamen waar een avondje zuipen toe had geleid. Mijn onvoorzichtige medestudenten wisten dat ik tot diep in de nacht nuchter zat te studeren. Saai had hen oneindig vaak uit de puree geholpen.

Meneer Vargas krabbelde Mimi’s functie-eisen voor de ideale assistent neer: